
PRO

Kaag en Braassem

Verkiezingsprogramma 2026-2030

Iedereen is PRO Kaag en Braassem

Goed voor elkaar!

Top 10 Speerpunten PRO Kaag en Braassem 2026–2030

1. Gemeente als partner: meer inwonerparticipatie

Inwoners, verenigingen en ondernemers vanaf het begin actief betrekken, ruimte geven aan initiatieven. Voorspelbare processen, een toegankelijke vergaderstijl in de gemeenteraad zodat inwoners zich serieus genomen voelen en dat besluiten transparant en begrijpelijk zijn.

2. Betaalbare en passende woningbouw

Meer sociale huur, betaalbare koop en middenhuur, gericht op starters, ouderen en doorstroming. Op maat per dorp, waarbij woningen zoveel mogelijk lokaal worden toegewezen.

3. Leefbaarheid en vitale dorpen versterken

Meer groen, goede openbare ruimte, verkeersveiligheid en behoud van lokale voorzieningen zoals bibliotheken.

4. Duurzaamheid en energietransitie met draagvlak

Groenbeleid uitbreiden, inwoners goed en feitelijk informeren en lokale duurzame initiatieven ondersteunen.

5. Toegankelijke en betaalbare zorg en ondersteuning

Ruimhartig armoedebeleid, sterke sociale basis, goede mantelzorgondersteuning en toegankelijke hulp.

6. Onderwijs, jeugd en preventie

Investeren in IKC's, versterking 0–12-keten, meer aandacht voor mentale gezondheid en vooral werken aan preventie.

7. Sterke lokale economie en ondernemerschap

Betere dienstverlening aan ondernemers, ruimte voor bedrijventerreinen, duurzame innovatie stimuleren, banenmarkten en goede huisvesting voor arbeidsmigranten.

8. Bereikbaarheid en verkeersveiligheid

Aanpak van verkeersknelpunten in dorpen, meer fietspaden, beter OV en flexibel omgaan met parkeernormen wanneer dat verantwoord is.

9. Toekomstbestendige landbouw en behoud van landschap

Ruimte voor duurzame en innovatieve agrariërs, maatwerk per type bedrijf, behoud van open landschap en ondersteuning bij transitie.

10. Sport, bewegen en cultuur als fundament voor gezondheid en verbondenheid

Sterke verenigingen ondersteunen, laagdrempelig sport- en cultuuraanbod, investeren in ontmoetingsplekken, gezonde leefstijl en sociale samenhang versterken.

Inhoud

Top 10 Speerpunten PRO Kaag en Braassem 2026–2030	1
1. Gemeente als partner: meer inwonerparticipatie	1
2. Betaalbare en passende woningbouw	1
3. Leefbaarheid en vitale dorpen versterken	1
4. Duurzaamheid en energietransitie met draagvlak	1
5. Toegankelijke en betaalbare zorg en ondersteuning	1
6. Onderwijs, jeugd en preventie	1
7. Sterke lokale economie en ondernemerschap	1
8. Bereikbaarheid en verkeersveiligheid	1
9. Toekomstbestendige landbouw en behoud van landschap	1
10. Sport, bewegen en cultuur als fundament voor gezondheid en verbondenheid	1
Waar staat PRO voor	5
Inleiding	5
Bestuurlijke vernieuwing	5
Terugblik	6
Vliegwielen voor vernieuwing in het politieke proces	6
Resultaten	6
Vooruitblik	7
Kiezen voor samenwerking	7
Financieel verantwoord beleid	7
Toegankelijke informatievoorziening	7
Verantwoordelijkheid nemen in complexe vraagstukken	7
Wonen	8
Bouwen naar behoefte	8
Keuzes met oog voor de omgeving	8
Lef tonen en de grenzen van het provinciale beleid opzoeken	9
Bouwopgave en woningtypen	9
Doorstroming bevorderen	9
Kansen voor woningzoekenden	10
Sociale huur en betaalbaarheid	10
Huisvesting arbeidsmigranten	10
Samenwerken met woningcorporaties, coöperaties en de markt	10

Sterke samenwerking in de regio is een kans	11
Praktisch omgaan met de regels	11
De rol van de gemeente	12
Duidelijkheid en tempo	12
Werk en economie	13
Betere dienstverlening aan ondernemers	13
Inwoners met een afstand tot de arbeidsmarkt stimuleren	13
Ruimte voor ontwikkeling en groei	13
Innovatie, digitalisering en energietransitie op orde.....	13
Infrastructuur en bereikbaarheid	13
Land- en tuinbouw als fundament	14
Leefbaarheid	15
Evenementen	15
Samen met jou	15
Kracht in de kernen	15
Overlast door Schiphol	16
Duurzaamheid, klimaat en energie.....	17
Draagvlak creëren voor de energietransitie	17
Groener	17
Minder afval	17
Particuliere initiatieven	17
Anders verwarmen	18
Het Sociaal domein.....	19
Versterken sociale basis in wijk of dorp	19
Vergroten bestaanszekerheid	19
Gezondheid en preventie	20
Gelijke kansen	20
Jeugdzorg	20
Sport, bewegen en cultuur	21
Mantelzorg	21
Dementievriendelijke gemeenschap	21
Dorpsperspectieven, PRO per kern.....	23
Bilderdam	23
Hoogmade	23
Kaag.....	23
Leimuiden	24

Nieuwe Wetering	25
Oud Ade & Rijpwetering	25
Rijnsaterwoude	26
Roelofarendsveen & Oude Wetering	27
Woubrugge	28

Waar staat PRO voor

Inleiding

Onze dorpen bruisen. Bijna alle inwoners zijn betrokken bij de eigen wijk, dorp of straat en actief in het lokale verenigingsleven. PRO vindt dat inwoners zeggenschap moeten hebben over hun woon- en leefomgeving. Het meer gebruiken en benutten van de kennis en betrokkenheid van de inwoners van Kaag en Braassem is voor ons een belangrijk uitgangspunt. PRO gelooft in de kracht van de gemeenschap en samenwerking.

De noodzaak de verbinding met de inwoner verder te herstellen, is het uitgangspunt van ons denken en doen. Wat is daarvoor nodig? Een inclusieve democratie: met andere woorden de politiek toegankelijk en aantrekkelijk maken voor al onze inwoners. Maar wat bedoelen we dan?

- **Iedereen hoort erbij.** Meer inwoners die zich betrokken voelen bij en meedenken over hun woon- en leefomgeving. Die zich gezien en gehoord voelen. Niet praten óver, maar mét inwoners. Inwoners uitnodigen om initiatief en verantwoordelijkheid te nemen heeft onze prioriteit.
- **Iedereen kan meedoen.** Geen politiek van tegenstellingen maar een beweging waarin alle partijen (inwoners, ondernemers, vrijwilligers, organisaties en ambtenaren) zich met elkaar inzetten om de koers voor de gemeente te bepalen. En die vervolgens ook uitvoeren en doelen en resultaten halen. Samen halen we resultaten!
- **Met elkaar in beweging.** Uitnodigende, interessantere politieke besluitvorming met meer focus maar ook ruimte voor de juiste inhoudelijke discussies. Als raadslid meer tijd voor de rol van volksvertegenwoordiger – van burgerparticipatie naar overheidsparticipatie (de rollen draaien om, inwoners nemen het voortouw).

Missie: de gemeente terug blijven geven aan onze inwoners

- Meer gebruik maken van de kennis, ervaring en betrokkenheid van de inwoner
- Van “klant” van de overheid naar “eigenaar” van je woon- en leefomgeving
- Als overheid ondersteunend zijn aan het initiatief vanuit de samenleving

Bestuurlijke vernieuwing

- Besturen op een wijze die recht doet aan de bereidheid van inwoners om deel te nemen: door te verbinden, te faciliteren, mee laten denken en mee laten praten.
- Constructieve en eigentijdse politiek, op basis van positief denken en samenwerking in plaats van tegenstellingen. PRO zoekt altijd de verbinding, brengt inwoners, verenigingen en bedrijven samen aan tafel en geeft hen de verantwoordelijkheid terug. Alleen ga je sneller, samen kom je verder.
- Een pakket inhoudelijke thema's agenderen: kansen pakken op basis van een eerlijk verhaal, zonder loze beloftes. Het resultaat telt meer dan vandaag of morgen in de krant staan.

- Een rechte rug. Als je resultaten wilt boeken die beloofd zijn in de campagne, is standvastigheid nodig. Keuzes leiden soms tot discussie en daarvoor lopen we niet weg.

Wij zijn voor minder papier, minder vergaderen, meer samenwerking, meer ruimte voor debat over inhoudelijke verschillen, meer tijd als volksvertegenwoordiger.

Terugblik

Voor PRO Kaag en Braassem telt resultaat. Waar zijn wij trots op?

Vliegwielen voor vernieuwing in het politieke proces

Wij kozen in 2014, 2018 en 2022 als grootste fractie voor een formatieproces op basis van insluiten in plaats van uitsluiten. Daarbij zijn we op zoek gegaan naar de overeenkomsten tussen partijen en gingen voor het sluiten van een raadsbreed akkoord. PRO heeft meer inbreng mogelijk gemaakt door inwoners aan “de voorkant” (bij de beleidsvoorbereiding) en een rechte rug en sterke knieën aan “de achterkant” (bij de uitvoering). Daarmee is er een verschuiving in gang gezet van de gemeente als beleidsbepaler naar partner.

Resultaten

Voor deze resultaten hebben wij ons de afgelopen 4 jaar ingezet en daar zijn we trots op: Dit zijn resultaten in besluitvorming, nog niet alles is in de praktijk al zichtbaar.

- Meer en meer betaalbaar bouwen volgens de 30-40-30 verdeling: 30% sociaal, 40% betaalbaar en 30% vrije sector.
- Braassemerland van villawijk naar woonwijk met betere ontsluiting, meer betaalbare woningen die lokaal worden toegewezen en ruimte voor een extra school, groene openbare ruimte en andere maatschappelijke voorzieningen.
- Nieuwbouw zoveel mogelijk lokaal toegewezen.
- Realisatie van IKC's: Kineo Roelofarendsveen, IKC Woubrugge en IKC Rijnsaterwoude.
- Steun van de gemeenteraad voor een Knarrenhof in Woubrugge.
- Uitwerking van het Sportpad Roelofarendsveen met optimale participatie van inwoners.
- Meer kwalitatief en biodivers groen in de openbare ruimte.
- Maatregelen om de verkeersveiligheid in de hele gemeente te verbeteren.
- Investeren in een schone, hele, veilige en klimaatbestendige openbare ruimte.
- Een volledig herziene omgevingsvisie met veel input van inwoners.
- Realisatie van twee woonvoorzieningen voor mensen met dementie in Leimuiden.
- Openhouden van de bibliotheek in Leimuiden en uitbreiding met een vestiging in Woubrugge.
- Jeugdzorg dichterbij georganiseerd, met veel kortere wachtlijsten.
- Vroegsignalering van betaalachterstanden en ondersteuning via onder andere Schuldhulpmaatje en schuldhulpverlening.
- Koploperpositie in Nederland op het gebied van positieve gezondheid.
- Goedkeuring van de Lokale Energiestrategie.
- Extra financiële ruimte gecreëerd voor startersleningen
- Een banenmarkt georganiseerd
- Gratis inleveren van grofvuil op de gemeentewerf mogelijk gemaakt.

Vooruitblik

Wat kun je van ons verwachten? Ook de komende jaren gaan wij keihard werken aan:

- Betaalbare en passende huisvesting voor alle inwoners
- Ondersteuning van ondernemerschap
- Behoud van de leefbaarheid in onze dorpen
- Een groener en duurzamer Kaag en Braassem
- Toegankelijkheid en beschikbaarheid van hulp, zorg en onderwijs
- De gemeente als een partner die faciliteert
- Eenvoudige en interactieve besluitvorming

Wij zoeken naar nieuwe of andere oplossingen. Een nieuwe aanpak waarin meer samenwerking centraal staat.

Kiezen voor samenwerking

Om alle ingewikkelde taakvelden en opgaven aan te kunnen, zoekt de gemeente Kaag en Braassem proactief naar samenwerking. Waar het nodig is om klein en dichtbij te blijven, doen we dat. Waar samenwerking nu, of in de toekomst wenselijk is, zoeken wij die op. Onze inwoners maken volop gebruik van de voorzieningen die onze grotere buurgemeenten ons te bieden hebben. Denk hierbij aan musea en theaters. Alleen door voorop te lopen in regionale samenwerking, lukt het Kaag en Braassem om zelfstandig te blijven.

Financieel verantwoord beleid

PRO Kaag en Braassem zet zich ervoor in dat onze lastendruk niet stijgt. De financiële positie van onze gemeente staat onder druk. Als gemeente krijgen we steeds meer taken naar ons toe zonder de daarvoor benodigde financiën. De kosten van met name de jeugdzorg lopen nog altijd fors op. Dat betekent ook de komende jaren reëel begroten maar met name keuzes maken. Niet alles kan of kan tegelijk! Bij die keuzes stellen we het welzijn van onze inwoners voorop en willen we de beschikbare middelen zoveel en zo goed mogelijk inzetten.

Toegankelijke informatievoorziening

Toegankelijke informatie nodigt uit tot meedenken. En laat dat nou net één van onze belangrijkste doelen zijn. Wij gaan ons ook de komende jaren blijven inspannen om de gemeentelijke informatie zo eenvoudig mogelijk bij onze inwoners te krijgen. Soms fysiek, soms digitaal maar altijd tijdig zodat er in een zo'n vroeg mogelijk stadium meegedacht en meegepraat kan worden.

Verantwoordelijkheid nemen in complexe vraagstukken

De gemeente krijgt steeds vaker te maken krijgen met vraagstukken die de gemeentegrens ver overstijgen. Bodemdaling, klimaatbeleid, regionale energievraagstukken, woningmarkt, onderwijs, werkgelegenheid, bereikbaarheid, biodiversiteit en arbeidsmarkt zijn allemaal thema's die onze gemeentegrens overstijgen. Grote uitdagingen maken moeilijke keuzes noodzakelijk. PRO Kaag en Braassem gaat deze verantwoordelijkheid niet uit de weg.

Wonen

Kaag en Braassem is een fijne gemeente om te wonen, tegelijk zijn er veel vraagstukken. Jongeren vinden moeilijk een plek in hun eigen dorp, ouderen kunnen niet doorstromen vanwege een tekort aan passende woningen, en gezinnen zitten vast doordat vervolgstappen ontbreken. De wachtlijst voor sociale huur is lang. Daarom moet de gemeente duidelijke keuzes maken.

PRO Kaag en Braassem wil de woningnood aanpakken door ruimte te creëren op plekken waar dat logisch en verantwoord is, met oog voor leefbaarheid, het landschap en de bestaande dorpsstructuren. **Betaalbare huisvesting voor alle inwoners**, dat is ons speerpunt. Sinds onze oprichting hebben we hierin al veel bereikt, en we zetten deze koers voort

De woningnood vraagt om tempo én zorgvuldigheid. PRO Kaag en Braassem kiest voor een aanpak waarin **goede initiatieven ruimte krijgen** en processen voorspelbaar zijn. Niet door regels los te laten, maar door ze slimmer toe te passen. Het bevorderen van doorstroming en de betaalbaarheid van woningen zijn de leidende principes in onze keuzes en afwegingen.

Bouwen naar behoefte

We richten ons op woningtypen die nu ontbreken: betaalbare woningen voor starters, levensloopbestendige woningen voor ouderen en woonvormen die doorstroming mogelijk maken. Daarbij bouwen we niet grootschalig aan de randen van de dorpen, maar **vooral binnen en aan de bestaande kernen**. Zo blijven onze dorpen vitaal en kunnen voorzieningen behouden blijven.

Niet alle oplossingen zitten in nieuwbouw. Daarom willen we het eenvoudiger maken om bestaande woningen te splitsen, om extra woonruimte toe te voegen in tuinen of bijgebouwen en om panden te transformeren naar meerdere woningen. Dit soort kleinschalige initiatieven levert snel resultaat op en past bij het karakter van onze dorpen.

Keuzes met oog voor de omgeving

Meer binnen de bebouwde kom bouwen betekent slimmer omgaan met ruimte, soms iets hoger bouwen dan we gewend zijn, en creatieve oplossingen zoeken. Ieder dorp vraagt om zijn eigen oplossingen, afgestemd op de lokale behoefte en de leefbaarheid. Die kansen zijn er, als we ze durven benutten.

We beschermen het landschap en **bouwen op een manier die past bij de schaal en structuur van onze dorpen**. Nieuwe woningen moeten bijdragen aan een prettige en gezonde leefomgeving. Daarom zoeken we constant naar mogelijkheden om binnen de bebouwde kom extra woningen toe te voegen, zowel via verdichting als via het zogenaamde *straatje erbij*. Daarbij houden we rekening met de verschillen tussen de kernen en hun specifieke behoeften.

PRO Kaag en Braassem is niet voor hoge flats of extreme bouwhoogtes in onze dorpen. Wel zien we dat sommige locaties stedenbouwkundig iets meer hoogte kunnen verdragen. Dat kan alleen als er voldoende open ruimte in de omgeving is en de ruimtelijke structuur het toelaat. Voor een kleine kern als Oud Ade is vier woonlagen al te hoog, terwijl in het centrum van Roelofarendsveen vijf of zes lagen op bepaalde plekken mogelijk zijn. Deze keuzes

moeten altijd zorgvuldig worden afgewogen, met aandacht voor parkeren en de beschikbare openbare ruimte.

Lef tonen en de grenzen van het provinciale beleid opzoeken

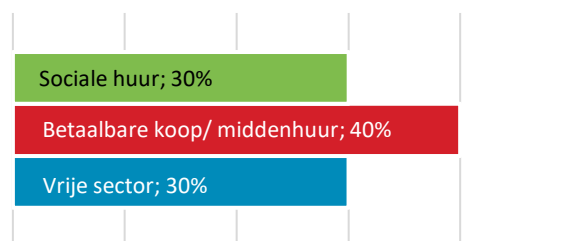
De bevolkingsgroei, de oververhitte woningmarkt en de vergrijzing vragen om lef in het woonbeleid. Tegelijk zijn de provinciale kaders streng, zeker in het Groene Hart, waar Kaag en Braassem onderdeel van is. Buiten de bebouwde kom mag slechts beperkt worden gebouwd en alleen onder strikte voorwaarden. Binnen de bebouwde kom hebben we echter wel ruimte om te bouwen en te verdichten. De provincie verwacht dat we die ruimte eerst maximaal benutten voordat buitengebieden aan bod komen. Juist daarom kiest PRO Kaag en Braassem ervoor om **binnen deze kaders zoveel mogelijk ruimte op te zoeken en te benutten**, met creativiteit, daadkracht en het lef om te bouwen waar het kan én waar het mag.

Bouwopgave en woningtypen

PRO Kaag en Braassem heeft zich de afgelopen jaren sterk gemaakt voor ontwikkeling in zowel grote als kleine kernen. In vrijwel alle dorpen lopen projecten die een lokaal volkshuisvestelijk probleem aanpakken. Ook zijn we gestart met plannen om het tekort aan sociale woningen in te halen.

Dankzij ons lokale woonbeleid wordt er steeds meer betaalbaar gebouwd: bij nieuwe ontwikkelingen vanaf 11 woningen hanteren we de 30-40-30 verdeling: minimaal 30% sociale huur, minimaal 40% betaalbare koop en/of middenhuur, maximaal 30% vrije sector. Met name middenhuur (ook appartementen) is schaars maar zeer gewenst. Daarom onderzoeken we samen met corporaties en marktpartijen waar toevoeging mogelijk is.

Betaalbaar bijbouwen

Van Villawijk naar woonwijk

Door de provinciale oproep tot verdichten te benutten en hoogbouw mogelijk te maken in Braassemerland, creëren we meer betaalbare woningen, die we lokaal toewijzen waar mogelijk én verbeteren we de kwaliteit van het gebied, met voorzieningen als een extra school, een tweede ontsluiting en een klimaatbestendig ingerichte openbare ruimte.

Naast nieuwbouw willen we de bestaande voorraad beter benutten. Het moet eenvoudiger worden om woningen te splitsen, extra woningen toe te voegen in tuinen of bijgebouwen en panden te transformeren.

Doorstroming bevorderen

Het woningaanbod bestaat grotendeels uit gezinswoningen. Door vergrijzing wonen hierin vaak één of twee senioren, terwijl jongeren het dorp moeten verlaten. Dat is op termijn schadelijk voor de lokale voorzieningen in alle kernen.

De doorstroming moet worden bevorderd door het bouwen van ontbrekende woningtypen, afgestemd op de behoefte per kern. Daarbij gaat het om (levensloopbestendige) zorg- en seniorenwoningen, bij voorkeur dicht bij centrumvoorzieningen, én om betaalbare woningen

voor starters. De praktijk laat zien dat het toevoegen van seniorenwoningen gemiddeld twee tot drie verhuizingen oplevert en dus meerdere woningzoekenden helpt.

Kansen voor woningzoekenden

Met lokaal maatwerk kunnen woningen gericht worden toegewezen aan lokale woningzoekenden. Bij koopwoningen leggen we waar mogelijk vast dat deze met voorrang lokaal worden toegewezen. In samenwerking met woningcorporaties zetten we een doorstroomcoach in die huurders helpt een passende woning te vinden.

Vanuit ons principe: “Een thuis voor iedereen” ziet PRO Kaag en Braassem het ook als haar verantwoordelijkheid om mee te werken aan plannen voor huisvesting van onze inwoners die gekoppeld aan het wonen maatschappelijke zorg en/of begeleiding nodig hebben.

Sociale huur en betaalbaarheid

In onze gemeente is de wachttijd voor sociale huur ruim zeven jaar! PRO Kaag en Braassem wil deze termijn verkorten door strak te sturen op het percentage sociale huurwoningen bij nieuwbouwprojecten, door de bouw van extra sociale huurwoningen te ondersteunen met bijdrage uit het lokale vereveningsfonds en door de nieuwbouw in alle categorieën maximaal lokaal en passend toe te wijzen. Door bij voorkeur te bouwen voor starters en senioren verkorten we niet alleen de wachttijd voor starters, maar maken we ook gezinswoningen in het dorp weer beschikbaar. Dat komt de leefbaarheid rechtstreeks ten goede.

Veel mensen verdienen te veel om in aanmerking te komen voor een sociale huurwoning, maar te weinig voor een hypotheek. Een grote groep mensen valt, binnen de huidige woningmarkt, tussen wal en schip. PRO Kaag en Braassem zet zich in voor initiatieven die oplossingen bieden voor deze groeiende groep mensen.

Huisvesting arbeidsmigranten

PRO Kaag en Braassem ziet het belang van meewerken aan initiatieven voor kwalitatief goede huisvesting voor arbeidsmigranten, binnen duidelijke randvoorwaarden. Dit is in het belang van de lokale ondernemers die in hun bedrijfsvoering sterk afhankelijk zijn van deze werknemers, onze inwoners om overlast in hun woonomgeving te voorkomen en uiteraard de arbeidsmigranten zelf, om uitbuiting en kwalitatief slechte huisvesting te voorkomen. Gelet op het type huisvesting voor deze doelgroep ontstaat geen concurrentie met jonge lokale woningzoekenden.

Samenwerken met woningcorporaties, coöperaties en de markt

De woningopgave kunnen we als gemeente niet alleen oplossen. PRO Kaag en Braassem kiest daarom nadrukkelijk voor samenwerking met woningcorporaties, bewonerscoöperaties, marktpartijen en bewonerscollectieven. Door gezamenlijk lange termijn afspraken te maken over vernieuwing, verduurzaming en een divers woningaanbod, ontstaat ruimte voor echte oplossingen.

Initiatieven van bewonerscollectieven en coöperaties verdienen daarbij actieve ondersteuning: zij kennen hun buurt en weten wat werkt. De gemeente moet hierin een echte partner zijn: **faciliteren waar het kan, sturen waar het nodig is**. Bij voorkeur laten we sociaal huurwoningen bouwen door woningcorporaties.

Ook nieuwe initiatieven in Collectief Particulier Opdrachtgeverschap (CPO) kunnen rekenen op steun van PRO Kaag en Braassem. Daarnaast willen we, net als in andere gemeenten, een plankostenfonds instellen om CPO-collectieven te helpen een haalbare start te maken.

Sterke samenwerking in de regio is een kans

Sterke regionale samenwerking is essentieel voor het oplossen van onze woonopgave. Door als gemeenten in Holland Rijnland samen op te trekken, vergroten we de kans dat iedereen een passend dak boven het hoofd kan vinden. Het regionale woonruimteverdeelsysteem helpt daarbij, vooral voor mensen die afhankelijk zijn van een sociale huurwoning. Tegelijk speelt een groot deel van de woningbouwproductie zich buiten onze gemeentegrenzen af, in plaatsen als Katwijk, Leiden en Alphen aan den Rijn. Onze woningzoekenden profiteren van die regionale bouwplannen, omdat het totale aanbod in de regio daarmee groeit.

Praktisch omgaan met de regels

Wonen is een gezamenlijke opgave. **PRO Kaag en Braassem kiest voor samenwerking, tempo en vertrouwen:** niet alles dichtregelen, maar samen verantwoordelijkheid nemen voor een gemeente waar mensen nu en in de toekomst kunnen blijven wonen. Het lokaal organiseren van draagvlak is daarbij essentieel. Daarvoor ligt een belangrijke rol en verantwoordelijkheid bij de inwoners van een dorp zelf.

De huidige regels voor tijdelijke woonconstructies en bijvoorbeeld mantelzorgwoningen sluiten vaak niet goed aan op de praktijk. Ze zijn ingewikkeld, tijdelijk en financieel onaantrekkelijk. Als de woonbehoefte structureel is, moet de oplossing dat ook zijn, daarom wil PRO permanente woonoplossingen met duidelijke voorwaarden mogelijk maken, in plaats van tijdelijke uitzonderingen die later problemen veroorzaken.

Woningbouw hoeft niet te vertragen door procedures die onnodig na elkaar plaatsvinden. **Door participatie, onderzoeken en vergunningen zoveel mogelijk parallel te laten lopen, ontstaat meer snelheid en voorspelbaarheid.** Dat vraagt om duidelijke kaders en vertrouwen, maar levert snelheid en voorspelbaarheid op. Lange termijnafspraken over vernieuwing, verduurzaming en variatie in het aanbod zorgen bovendien voor oplossingen die passen bij de dorpen en door inwoners worden gedragen.

De afgelopen jaren zijn de er de nodige juridische instrumenten ingezet en aangescherpt om sociale en betaalbare nieuwbouwkoopwoningen ook echt betaalbaar te houden voor de juiste doelgroepen, zoals de zelfbewoningsplicht en het antispeculatiebeding. Nieuwe wettelijke mogelijkheden wil PRO Kaag en Braassem actief benutten om betaalbaarheid en beschikbaarheid te beschermen.

Flexibiliteit is soms ook nodig bij parkeernormen. Om te kunnen verdichten en meer woningen toe te voegen, moeten we rekening houden met veranderende mobiliteit: meer thuiswerken, vergrijzing, deelauto's en minder individueel autobezit. Bij woonvormen voor senioren, studenten of bijzondere doelgroepen kan de parkeerbehoefte lager zijn. Met gericht onderzoek bepalen we per project wat verantwoord en aanvaardbaar is.

Tot slot moeten we slimmer omgaan met onderzoeken. Bij veel kleinschalige initiatieven worden nog steeds uitgebreide onderbouwingen en standaardonderzoeken gevraagd, terwijl

de uitkomst vaak voorspelbaar is. Dit zorgt voor vertraging en hoge kosten, juist in een fase waarin nog niet alles vast kan staan. PRO Kaag en Braassem wil dat de gemeente meer verantwoordelijkheid neemt door te werken met gebiedsbrede kaders en collectieve onderzoeken, zoals een Soortenmanagementplan Flora en Fauna en andere beleidsanalyses. Hiermee kunnen initiatiefnemers worden ontzorgd. Onderzoek moet worden ingezet waar het echt iets toevoegt, niet als standaard reflex.

De rol van de gemeente

De gemeente speelt een belangrijke rol in het mogelijk maken van goed en passend wonen. PRO kiest daarbij voor een aanpak waarin heldere kaders, ruimte voor initiatief en zorgvuldig sturen hand in hand gaan.

PRO Kaag en Braassem is er in principe geen voorstander van als de gemeente zelf grootschalige percelen aankoopt ten behoeve van woningbouw. Dit omdat deze keuze grote financiële risico's met zich meebrengt. Toch kan het in specifieke situaties wél nodig zijn dat de gemeente die rol pakt en actief gronden verwerft om zo gewenste ontwikkelingen mogelijk te maken of te sturen. In de afgelopen periode is het beleid hierop dan ook aangepast en wat PRO Kaag en Braassem betreft zetten we deze lijn door.

PRO Kaag en Braassem staat voor uitnodigende planologie: **duidelijke kaders vooraf en een vlot, zorgvuldig proces achteraf**. Initiatiefnemers moeten weten waar zij aan toe zijn en niet vastlopen in onnodige bureaucratie. De Omgevingswet biedt kansen om initiatief meer ruimte te geven. De gemeente werkt aan één omgevingsplan, waarin oude bestemmingsplannen geleidelijk worden opgenomen. Ontwikkelingen die daar (nog) niet in passen, kunnen mogelijk worden gemaakt via een buitenplanse omgevingsplanactiviteit (BOPA).

De gemeenteraad houdt terecht zeggenschap bij ruimtelijke ontwikkelingen van betekenis, zoals grotere woningbouwprojecten en gebiedstransformaties. Tegelijk wil PRO voorkomen dat deze zeggenschap onnodig zwaar wordt ingezet bij kleinschalige of passende initiatieven omdat dit onnodig vertraagt. De raad stuurt op kaders en kwaliteit, het college krijgt ruimte om voortgang te maken.

Duidelijkheid en tempo

Goede plannen verdienen duidelijkheid vooraf en tempo achteraf. Zekerheid mag geen voorwaarde zijn om initiatief te nemen, maar moet het resultaat zijn van een goed proces. Zo zorgen we ervoor dat ruimte voor initiatief daadwerkelijk leidt tot woningen, voorzieningen en leefbare dorpen.

Werk en economie

Betere dienstverlening aan ondernemers

Ondernemers zijn van groot belang voor onze gemeenschap. Ze zorgen voor werkgelegenheid, sociale samenhang, dynamiek en tonen op veel terreinen al jarenlang hun maatschappelijke betrokkenheid. Ondernemers mogen vanzelfsprekend een dienstverlenende houding van de gemeente verwachten. Dat kan volgens PRO Kaag en Braassem beter dan nu het geval is. Het Economisch Overleg Platform (EOP) is hierin een waardevolle gesprekspartner. PRO wil het EOP een stevige adviesrol geven bij het opstellen van gemeentelijk beleid, zodat beleid beter aansluit op wat ondernemers nodig hebben. Zo wordt Kaag en Braassem aantrekkelijker als vestigingsplaats voor bedrijven, en dat is van groot belang voor de werkgelegenheid. Initiatieven zoals banenmarkten kunnen daarin een positieve rol spelen.

Inwoners met een afstand tot de arbeidsmarkt stimuleren

Werk wordt geboden door de ondernemers in onze gemeente. Werk is het beste middel om zelfstandig te zijn en mee te doen aan de samenleving. Werk geeft een inkomen, biedt mogelijkheden jezelf te ontwikkelen, zorgt voor zingeving en voldoening en het zorgt voor sociale contacten. PRO wil **inwoners met een afstand tot de arbeidsmarkt beter helpen** door werkgevers te ontzorgen bij het aannemen van mensen met een beperking en door vrijwilligerswerk als vorm van activering en opstap naar betaald werk te stimuleren.

Ruimte voor ontwikkeling en groei

Wij hechten groot belang aan een sterke lokale mkb-sector, aan onze ondernemers en familiebedrijven, én aan ondernemers die zich in onze gemeente willen vestigen of hier willen starten. Voor de lokale economie is voldoende ruimte nodig om te ondernemen. PRO is en blijft daarom **voorzitter van de ontwikkeling van Drechthoek II en van een nieuw bedrijventerrein aan de A4**, zodat lokale bedrijven zich kunnen ontwikkelen en doorgroeien. De gemeente moet ondernemers helpen door regeldruk te verminderen, kansen voor groei te stimuleren en initiatieven zoals de Bedrijfsinvesteringszone (BIZ) en het Keurmerk Veilig Ondernemen (KVO) te ondersteunen.

Innovatie, digitalisering en energietransitie op orde

Een toekomstbestendige economie vraagt om goede digitale voorzieningen en ruimte voor innovatie. PRO Kaag en Braassem wil dat bedrijven snel toegang krijgen tot een openbaar glasvezelnetwerk. Wij willen innovatiehubs stimuleren, om lokaal talent en regionale kansen beter te benutten. Daarnaast moet de gemeente, bedrijven de mogelijkheid bieden om energie onderling te delen, om problemen door netcongestie te beperken. De energietransitie vraagt om verzwaring van het stroomnet en ontwikkeling van nieuwe onderstations, en locaties om batterijen te plaatsen.

Infrastructuur en bereikbaarheid

De lokale economie draait op goede bereikbaarheid. De A4 is daarin belangrijk, maar ook het onderliggende wegennet verdient aandacht om veiligheid en leefbaarheid te behouden. Daarnaast wil PRO blijven inzetten op een beter openbaar vervoer, zodat bedrijven en voorzieningen bereikbaar blijven voor werknemers en inwoners.

Bloeiende Detailhandel, Horeca en Recreatie

De lokale winkelveorzieningen vormen het sociale en economische hart van de dorpen. PRO wil deze winkels behouden en versterken, zodat ze kunnen blijven functioneren en meegroeien met de behoeften van de kernen.

Kaag en Braassem is een recreatieve gemeente met veel kwaliteiten: water, natuur, molens, fietspaden, weidse uitzichten en uitstekende horeca. Recreatie biedt kansen voor werkgelegenheid en versterkt de leefbaarheid. PRO wil het **recreatieve netwerk van fiets- en wandelpaden uitbreiden en initiatieven uit de sector ondersteunen** die de gemeente aantrekkelijker maken. Openbare toiletten in grotere kernen en bij recreatiepunten horen volgens PRO bij een gastvrije recreatieve infrastructuur.

Er liggen kansen voor horeca, middenstand en verblijfsrecreatie. Belangrijke wensen zijn een tweede sluis en zwemstrand in Roelofarendsveen, behoud van het fietspontje bij Kaag/Oud Ade, betere toegang tot het water zoals bij de Wijde Aa, en een robuust fiets-, wandel- en vaarnetwerk. PRO wil daarnaast dat de gemeente actief meedenkt bij evenementen, vergunningen en communicatie, en als toegankelijk aanspreekpunt fungeert voor horecaondernemers en vrijwilligersorganisaties.

Land- en tuinbouw als fundament

De agrarische sector in Kaag en Braassem is divers: In de groene veengebieden vinden we vooral melkveehouderijen, terwijl in de kleipolders rond Woubrugge en Leimuiden ook akkerbouw voorkomt. De tuinbouw heeft van oudsher een sterke basis rond Roelofarendsveen, met enkele clusters elders in de gemeente zoals Woubrugge. Deze agrarische activiteiten zijn al generaties lang verweven met het leven hier. Ze zorgen voor voedsel, bloemen, planten, werkgelegenheid, zorg, educatie en het onderhoud van ons landschap. Bedrijven variëren van gangbaar tot biologisch, van intensief tot extensief. Land- en tuinbouw is geen eenheidsworst; dat vraagt om maatwerk.

PRO heeft groot respect voor de huidige vorm van deze sector, die onder druk staat en behoefte heeft aan duidelijkheid en perspectief. De toekomst van de land- en tuinbouw in onze gemeente ligt bij de mensen die er dagelijks hun werk van maken. Innovatie en ontwikkeling zijn van alle tijden, en PRO ziet daarom graag nieuwe initiatieven ontstaan vanuit de ondernemers zelf, om samen sterker de toekomst in te gaan. De agrarische sector is als vanouds een economisch en cultureel fundament van de gemeente. **We steunen boeren en tuinders bij de transitie naar duurzame, innovatieve en rendabele bedrijfsvoering**, met ruimte voor hun rol in voedselzekerheid, energietransitie en landschapsbeheer.

De vitaliteit van de tuinbouw is van groot belang voor de lokale economie. Goede en passende huisvesting voor arbeidsmigranten is noodzakelijk om de sector te laten functioneren en misstanden te voorkomen. Waar mogelijk ondersteunt PRO ondernemers bij investeringen in duurzaamheid en personeelshuisvesting. De gemeente moet hiervoor een actieve partner zijn, die zekerheid en toekomstperspectief biedt.

Leefbaarheid

Wij willen dat iedereen in onze dorpen kan leven in een veilige, schone en prettige omgeving. Dat betekent voldoende groen en speelplekken, een goed onderhouden en klimaatbestendige openbare ruimte en aandacht voor verkeersveiligheid.

Evenementen

Evenementen zoals de Kermis in De Veen, de feestweek in Leimuiden en Koningsdag in Rijpwetering en Hoogmade maken onze gemeente nog leuker en versterken de sociale verbondenheid. **Het moet voor verenigingen, stichtingen, ondernemers en inwoners zo eenvoudig mogelijk zijn om evenementen te organiseren.** Natuurlijk zijn er regels en moeten zij voldoen aan de geldende veiligheidseisen, maar de bureaucratie mag niet doorslaan. De gemeente moet zich bij evenementen opstellen als een actieve en meedenkende partner, terwijl de aanvragers de verantwoordelijkheid hebben om een goede, volledige en werkbare aanvraag in te dienen.

Samen met jou

Een schone, groene en veilige leefomgeving maken we samen. De gemeente heeft hierin een verantwoordelijkheid, maar inwoners spelen een grote rol. Afval netjes scheiden, geen plastic te vroeg buiten zetten en hondenpoep direct opruimen zijn simpele acties die veel verschil maken. Spreek elkaar hier vriendelijk op aan en meld misstanden wanneer dat nodig is. Hondenpoep opruimen is verplicht en belangrijk voor volksgezondheid en dierenwelzijn; de gemeente blijft voorzieningen bieden die dit ondersteunen.

In plaats van dat de gemeente altijd bepaalt hoe de openbare ruimte wordt ingericht, moeten inwoners actief worden uitgenodigd om mee te denken en in sommige gevallen mee te beslissen over hun eigen straat. Inwoners krijgen daarbij ook het right to challenge: wanneer een straat of wijk de bereidheid heeft om zelf verantwoordelijkheid te dragen voor beheer of onderhoud, is de gemeente bereid hiervoor budget en zeggenschap over te dragen.

Wij juichen initiatief vanuit de samenleving toe en maken het nemen van verantwoordelijkheid mede mogelijk. Het instellen van dorpsbudgetten helpt hierbij we zijn daar dus ook voorstander van mits dit eenvoudig en duidelijk te regelen is.

Kracht in de kernen

De kracht van onze dorpen en kernen zit in mensen. Verenigingen, vrijwilligers en informele netwerken zorgen ervoor dat voorzieningen blijven draaien en dat dorpen leefbaar zijn. Door woningbouw groeien vooral de grotere kernen in onze gemeente. Nieuwe inwoners zijn heel welkom en brengen energie mee. Tegelijk vraagt dit om een actieve aanpak om mensen zich snel thuis te laten voelen en te betrekken bij het dorpsleven. PRO Kaag en Braassem vindt dat de gemeente hier een actieve rol in moet nemen door inwoners vanaf het begin te informeren en uit te nodigen om mee te doen, bijvoorbeeld via welkomstpakketten over verenigingen, vrijwilligerswerk, activiteiten en voorzieningen in de kern waar zij komen wonen. De Driemaster kan hierbij ondersteunen door actief contact te leggen en verbinding te stimuleren.

Overlast door Schiphol

De aanwezigheid van Schiphol in onze regio is een bron van werkgelegenheid en een belangrijke bijdrage aan de Nederlandse economie. Tegelijk realiseren we ons dat de vliegbewegingen van en naar Schiphol voor overlast en gezondheidsklachten kunnen zorgen voor inwoners van onze gemeente. PRO Kaag en Braassem wil daarom blijven sturen op vliegroutes, erop toezien dat er geen routes over onze kernen komen en dat het huidige overlastniveau niet toeneemt. Onafhankelijke en continue metingen zijn essentieel om invloed te kunnen houden. Daarnaast blijven wij actief deelnemen aan werkgroepen en lobbyen voor de belangen van onze inwoners.

Duurzaamheid, klimaat en energie

Als we een duurzaam Kaag en Braassem willen, moeten we allemaal onze verantwoordelijkheid blijven nemen. Duurzaamheid als onderdeel van alles wat we doen. Daarin speelt de gemeente een belangrijke rol. Door bij haar eigen taken duurzaamheid een belangrijk uitgangspunt te laten zijn maar en door inwoners en bedrijven via voorlichting en praktische ondersteuning en de inzet van subsidies te stimuleren ook hun verantwoordelijkheid te nemen.

Draagvlak creëren voor de energietransitie

Een succesvolle energietransitie, ook in Kaag en Braassem, is essentieel in de strijd tegen de klimaatverandering. Wat PRO Kaag en Braassem betreft kunnen we het ons *-in het belang van onze kinderen-* niet veroorloven om achterover te leunen en te wachten op de mogelijke oplossingen van de toekomst, of om zelf pas in beweging te komen als anderen dat ook doen. Iedereen kan nu al stappen zetten, bijvoorbeeld door minder energie te gebruiken, woningen te verduurzamen en het verbruik van fossiele brandstoffen te verminderen.

Tegelijkertijd stellen we vast dat het draagvlak voor duurzame opwek binnen onze gemeente broos is. PRO wil de tijd nemen om dat draagvlak te organiseren bij onze inwoners. Goede objectieve voorlichting over voor- en nadelen helpt daarbij.

De gemeente zou bij de inkoop van materialen voor de eigen organisatie moeten bekijken waar deze vandaan komen.

Groener

PRO Kaag en Braassem wil het in de afgelopen periode ingezette groenbeleid: zuinig omgaan met onze bomen, aanplanten van meer inheemse bomen, biodiversiteit als uitgangspunt van de inrichting en het beheer van ons openbaar groen verder stimuleren om zo de gemeente echt groener en klimaatbestendiger te maken. Daarbij willen we graag nog meer optrekken met stichtingen als Groen licht en De Blauwe Zone om hun ideeën over duurzaamheid en het groener maken van onze gemeente te kunnen implementeren, zodat hun kennis en ideeën kunnen worden benut. Deze samenwerking hebben we de afgelopen periode al geïnitieerd en dit heeft de gemeente zichtbaar goed geholpen.

Minder afval

We willen slimmer omgaan met afval en vooral ook minder afval produceren. Inwoners moeten worden gestimuleerd om zoveel mogelijk gescheiden afval in te zamelen, zodat de hoeveelheid restafval zo klein mogelijk blijft. We zijn voorstander van meer centrale inzamelpunten in de gemeente voor papier, kleding, glas en plastic. Initiatieven die hergebruik of reparatie van consumentengoederen bevorderen verdienen daarbij ondersteuning.

Particuliere initiatieven

We zijn voorstanders van het innovatieve initiatieven op het gebied van energietransitie, waarbij de gemeente zich opstelt als partner. We stimuleren lokale initiatieven waarbij de lusten en de lasten lokaal gedeeld worden.

Anders verwarmen

In 2050 moeten we allemaal van het gas af. Dat betekent dat we de komende jaren met inwoners en bedrijven in gesprek gaan over alternatieven voor gas, vooral voor verwarming. In een op te stellen warmteprogramma leggen we hiervoor de kaders vast. Via wijkuitvoeringsplannen gaan we samen met inwoners en ondernemers concrete stappen zetten richting gasloos wonen en werken. Voor PRO zijn betaalbaarheid en praktische ondersteuning daarbij cruciale aandachtspunten.

Het Sociaal domein

Sinds 2015 zijn gemeentes in Nederland verantwoordelijk voor een groot aantal taken in het sociaal domein zoals huishoudelijke hulp, scootmobielen, jeugdzorg, bijstand, schuldhulpverlening en mantelzorg. Deze ondersteuning helpt inwoners sociaal, fysiek en mentaal, om iedereen een kans te geven om volwaardig mee te doen. Aan de gezinnen die het moeilijk hebben in Kaag en Braassem wil PRO steun bieden die op maat en ruimhartig is, voor meer welzijn en geluk.

Het welzijn van onze inwoners is een steeds groter onderwerp van gesprek. In Kaag en Braassem gaat bijna 50% van onze totale begroting op aan de zorgketen. De toenemende uitval van mensen vormt een steeds grotere kostenlast voor de samenleving en, indirect, voor onze economie. Daarbovenop komt een ernstig personeelstekort in de zorg, waardoor de sector onvoldoende kan voldoen aan de groeiende vraag.

De grootste opgaven op het gebied van welzijn en zorg zijn **het versterken van de sociale basis, het vergroten van bestaanszekerheid, het toegankelijk maken van gezond leven en het bevorderen van kansengelijkheid.**

Versterken sociale basis in wijk of dorp

PRO wil dat inwoners in hun eigen dorp kunnen opgroeien of oud worden. Activiteiten en hulp moeten dicht bij huis georganiseerd worden, omdat dit bijdraagt aan een inclusieve samenleving. De gemeente wil de sociale basis versterken samen met inwoners, vrijwilligers, kindcentra en welzijnsorganisaties. We dagen verenigingen uit om een grotere rol te spelen in het organiseren van (sport)activiteiten voor kwetsbare doelgroepen en we ondersteunen hen, samen met onze ingehuurde partners, bij vraagstukken waar zij tegenaan lopen. We denken mee en leggen verbindingen.

Eenzaamheid willen we voorkomen of verminderen. Een sociaal netwerk is belangrijk, net als een omgeving die zich verantwoordelijk voor zichzelf en hun (sociale en fysieke) kring. Voor alle inwoners, jong en oud, biedt de openbare ruimte mogelijkheden om elkaar te ontmoeten. De inrichting en ruime opzet van onze buitenruimte stimuleert inwoners van alle leeftijden om te spelen en bewegen.

Vergroten bestaanszekerheid

Bestaanszekerheid is essentieel voor een inclusieve samenleving. De meeste inwoners redden zich goed, maar wie tijdelijk ondersteuning nodig heeft, moet snel, laagdrempelig en dichtbij geholpen worden: **zo licht als het kan, zo zwaar als het moet.**

Bestaanszekerheid geeft mensen rust in het hoofd. Geldzorgen tasten energie, gezondheid en denkvermogen aan. Veel maatschappelijk kwetsbare mensen zijn aangewezen op financiële ondersteuning vanuit overheidsinstanties. **Geen kind mag de dupe worden van de financiële situatie van de ouders.** PRO Kaag en Braassem wil een financieel ruimhartig beleid voor kwetsbare gezinnen, zodat elk kind deel kan nemen aan sport, welzijn en cultuur, bijvoorbeeld via het Jeugd Sport- en Cultuurfonds en de Stichting Leergeld, ook wanneer zij iets boven 110% van de norm zitten maar kampen met grote schulden. Kwijtschelding van gemeentelijke belastingen moet toegankelijker worden en eigen bijdragen mogen geen

drempel vormen voor noodzakelijke zorg. Verder kan door vroegsignalering en de inzet van de armoedescan een beter beeld gevormd worden van de onzichtbare armoede en een aanpak op maat gemaakt worden.

Gezondheid en preventie

Gezondheid en preventie verdienen veel meer aandacht. De zorgkosten blijven stijgen, terwijl preventie slechts een klein deel van de uitgaven beslaat. PRO vindt dat voorkomen écht beter is dan genezen en wil de komende vier jaar extra aandacht besteden aan en investeren in welzijn en preventie voor alle leeftijden, van 0 tot 100 jaar. Zo willen we voorkomen dat inwoners terechtkomen in dure zorgtrajecten. Dit vraagt om een integrale en verbindende aanpak, waarbij de hele keten samenwerkt: ouders, onderwijs, verenigingen, ouderenbonden, zorgaanbieders en andere betrokkenen.

Gelijke kansen

Kinderen moeten veilig kunnen opgroeien, zeker in de eerste 1.000 dagen. Gelijke kansen en weerbaarheid zijn daarbij belangrijk. Ouders moeten goed toegerust zijn om voor hun kinderen te zorgen en hen op te voeden. Elk kind verdient liefde, aandacht en de zekerheid dat het wordt gehoord en gezien. Wanneer een kind of gezin professionele hulp nodig heeft, bieden we die ondersteuning zoveel mogelijk in de eigen leefomgeving, waarbij we aansluiten bij de vraag en de mogelijkheden van het kind en het gezin. Ook inwoners met een lichte verstandelijke beperking of laaggeletterdheid moeten volledig kunnen meedoen in een steeds complexere samenleving.

Jeugdzorg

De druk op jongeren is groot door prestatiedruk, polarisatie, sociale media en woningtekorten. Gemeenten hebben een belangrijke taak in de jeugdzorg. Er moet iets gebeuren om onze jeugd toe te rusten met levensvaardigheden, veerkracht en weerbaarheid, zodat zij voorbereid zijn op hun toekomst. De uitvoering van de jeugdzorgplicht ligt bij de gemeente, maar **de sleutel tot een preventieve aanpak ligt in samenwerking binnen de hele samenleving**. Om te voorkomen dat steeds meer kinderen in de jeugdzorg terechtkomen, moeten ouders, onderwijs, sport- en culturele verenigingen en professionals hun krachten bundelen. Alleen samen kunnen we de groei van de jeugdzorginstroom daadwerkelijk afremmen.

PRO zet in op toekomstbestendige schoolgebouwen, sterke samenwerking in de 0–12-keten en een **geïntegreerd aanbod van onderwijs, sport en zorg**. We willen sociale, fysieke en mentale uitval van onze jeugd voorkomen door te investeren in veerkracht, gezondheid en levensvaardigheden, naast de cognitieve ontwikkeling.

Wanneer gespecialiseerde **geestelijke gezondheidszorg wél nodig is, moet deze toegankelijk, doelmatig en professioneel georganiseerd zijn**. Kinderen, jongeren en ouders moeten kunnen rekenen op een behandeling die aansluit bij hun hulpvraag, zonder onnodige schakels of versnippering. Dat betekent:

- Duidelijke regie en verantwoordelijkheid binnen het behandeltraject
- Zo min mogelijk overdrachtsmomenten en dubbele intakes
- Inzet van behandelaren die daadwerkelijk bijdragen aan het herstel

- Korte wachttijden en transparante communicatie over het proces

Ons uitgangspunt is dat elke jongere de juiste zorg op het juiste moment krijgt. Door te investeren in preventie én de gespecialiseerde zorg te organiseren met focus op kwaliteit en efficiëntie, bouwen we aan een jeugdzorg die werkt voor kinderen, ouders en professionals.

Sport, bewegen en cultuur

Sport, bewegen, cultuur, muziek en gezonde voeding dragen sterk bij aan gezondheid, leefbaarheid en sociale ontwikkeling. Leefstijlziektes kosten de samenleving miljarden en brengen mensen op achterstand. Activiteiten als sport, bewegen, spelen, cultuur, muziek, dan en gezonde voeding hebben een groot positief effect op de leefbaarheid, gezondheid en de sociale ontwikkeling

Belangrijke uitgangspunten voor PRO Kaag en Braassem zijn een laagdrempelig, inclusief en toegankelijk aanbod, sterke organisaties, een goede match tussen vraag en aanbod van vrijwilligers en een stevige verbinding tussen sport en ondersteuning of hulp. We zetten in op passende ondersteuning voor verenigingen, zodat deze belangrijke ontmoetings- en netwerkplekken de basis blijven voor het vormen én vergroten van sociale netwerken.

Cultuur gaat voor PRO Kaag en Braassem over het delen van creatieve uitingen, kennis en meningen. Cultuur is noodzakelijk voor de vorming van onze identiteit, voor de ontplooiing van mensen en voor de ontwikkeling van creativiteit. Cultuur verbindt, geeft plezier en draagt bij aan het oplossen van maatschappelijke vraagstukken. Daarom kiezen we voor een beleid dat de maatschappelijke waarde van cultuur centraal stelt en gericht investeert in creativiteit en ontplooiing.

Mantelzorg

Mantelzorgers krijgen de ondersteuning en verlichting die zij nodig hebben om de zorg op hun eigen manier te kunnen blijven bieden. Die ondersteuning wordt geboden op een manier die past bij hun leven en leeftijd, en bij de toenemende intensiteit, duur en complexiteit van mantelzorg. Inwoners, buurten en wijken ondersteunen elkaar, en we benutten en versterken de kracht van de samenleving, met oog voor de grenzen daarvan. De uitdaging om deze plekken met vrijwilligers te laten bloeien, zien we als een belangrijke opgave voor de komende periode.

Dementievriendelijke gemeenschap

PRO Kaag en Braassem wil de eerste stappen om een dementievriendelijke gemeenschap worden voortzetten. Mantelzorgers moeten goed ondersteund worden, dagbesteding moet dichtbij huis georganiseerd worden, en Alzheimercafés moeten voortgezet worden. Casemanagement moet zorgen voor één vast aanspreekpunt voor cliënt en omgeving, om vanaf de indicatie één aanspreekpunt te hebben om de weg te wijzen en ondersteuning te bieden bij alles wat er op het pad komt. Daarnaast moeten inwoners weten hoe zij dementie herkennen en ermee omgaan. Mensen met dementie, psychische problemen, een verstandelijke beperking, laaggeletterdheid of financiële problemen krijgen vroegtijdige en passende ondersteuning vanuit hun netwerk en professionals.

Dorpsperspectieven, PRO per kern

Elke kern is uniek en heeft volop perspectief!

Eén gemeente, elf dorpen. En elk dorp heeft een eigen karakter, tradities, waarden en behoeften. Dat vraagt om een eigen toekomstvisie. We gingen in gesprek met inwoners en dorpsraden en vertaalden hun wensen naar mooie ambities per dorp. Op deze pagina vind je een deel van onze ideeën voor de dorpen; het complete overzicht staat op onze website.

Bilderdam

PRO Kaag en Braassem wil het dorpse en landelijke karakter van Bilderdam behouden. De omgeving tussen Bilderdam en Leimuiden is waardevol voor wandelen, fietsen en waterrecreatie. Hardrijden in en rond het buurtschap moet worden aangepakt om de veiligheid en rust te bewaren. We willen graag dat de gemeente zorgdraagt voor een brugwachter bij de Bilderdamsebrug.

Hoogmade

Wonen

In het dorpsperspectief, opgesteld door Hoogmadenaren, is het bouwen van woningen voor jonge starters en ouderen de hoogste prioriteit. PRO Kaag en Braassem staat daar volledig achter. De gemeente zet in op een snelle start van woningbouw aan de westkant van het dorp, te beginnen met *een straatje erbij*, en op woningbouw op de Dierenweide. Voor PRO is het uitgangspunt dat huurwoningen met voorrang worden toegewezen, en koopwoningen met voorrang worden verkocht, aan inwoners van Hoogmade.

Voorzieningen

In het dorpsperspectief staan verschillende wensen van inwoners, zoals een dagrecreatiegebied aan de Does, uitbreiding van het lokale wandelpadennet, een boszone langs de A4 en een aantrekkelijker dorpsplein. Inwoners werken in diverse werkgroepen aan de uitwerking van deze ideeën. PRO Kaag en Braassem vindt dat de gemeente haalbare lokale initiatieven moet ondersteunen. Dat kan door het delen van kennis, ondersteuning van initiatieven naar derden, bijvoorbeeld grondeigenaren, en in sommige gevallen ook financiële ondersteuning.

Kaag

Wonen en verkeer

Hoewel het zijn uitdagingen kent staat PRO Kaag en Braassem in principe ook positief tegenover kleinschalige woningbouwinitiatieven op Kaageiland. Belangrijke voorwaarden zijn dat de verkeersdruk van en naar, en op het eiland aanvaardbaar blijft en dat parkeren goed wordt opgelost. Nieuwe bouwplannen moeten daarom altijd verkeerskundig en objectief worden onderbouwd.

Voor inwoners is een vaste oeververbinding geen optie; de pont blijft de enige verbinding met het vasteland. Door het toenemende gebruik door pakketdiensten lopen de wachttijden op. Een pakketpunt in Buitenkaag kan dit verlichten. PRO Kaag en Braassem ziet graag dat de gemeente dit initiatief ondersteunt.

Energietransitie

Er is op Kaageiland een initiatief gestart voor een lokale energiecorporatie. PRO Kaag en Braassem juicht dit toe en ziet het als een positieve stap richting duurzame energie in eigen beheer.

Leimuiden

Wonen

Ook in Leimuiden zijn de wachtlijsten lang en is het lastig om een passende woning te vinden. De ontwikkeling van de Grietpolder biedt kansen voor doorstroming én voor jongeren die op zoek zijn naar hun eerste woning. Wat ons betreft stopt het daar niet: samen met inwoners, ontwikkelaars en andere betrokkenen willen we een toekomstbeeld voor het dorp ontwikkelen. Hoe ziet Leimuiden er over een aantal jaren uit? Welke voorzieningen horen daarbij? En hoe zorgen we voor een goede ontsluiting die past bij de groei?

Uitbreiding Integraal Kindcentrum (IKC)¹

Door de aanhoudende groei vinden wij het noodzakelijk te blijven investeren in het huidige IKC en uitbreiding mogelijk te maken.

Bibliotheek

De bibliotheek in Leimuiden heeft de afgelopen jaren bewezen van grote maatschappelijke waarde te zijn. Wij zetten ons in voor behoud én stimuleren waar mogelijk verdere uitbreiding van de bibliotheekfunctie.

Landbouwverkeer buiten de dorpskern

Landbouwverkeer veroorzaakt in Leimuiden nog altijd overlast. Wij blijven ons inzetten voor een toekomstbestendige oplossing waarbij landbouwvoertuigen niet langer door de dorpskern hoeven te rijden. De lobby richting de provincie moet onverminderd door blijven gaan

Schiphol

De aanwezigheid van Schiphol in onze regio is een bron van werkgelegenheid. Tegelijk wil PRO Kaag en Braassem erop toezien dat er geen routes over onze kernen komen en dat het huidige overlastniveau niet toeneemt. Daarnaast blijven wij actief deelnemen aan werkgroepen en lobbyen voor de belangen van onze inwoners.

Vergroening

Wij zien dat er de afgelopen jaren veel is geïnvesteerd in groen, in mogelijkheden een fijn rondje te wandelen of ergens rustig te zitten. Wat ons betreft stopt dit hier niet, we willen

graag het dorpshart aantrekkelijker maken en te investeren in groen zodat het voor iedereen een aantrekkelijke plek wordt om te zijn.

Windparken

Samen met inwoners blijven we pleiten dat de provinciale plannen voor opwekken van energie middels hoge windturbines niet passend zijn voor onze gemeente zoals ze nu worden voorgesteld door de provincie.

Nieuwe Wetering

Natuurbelevingstuin De Bult is een van de parels van Nieuwe Wetering. Er ligt een kans om dit gebied aantrekkelijker te maken door de Bult uit te breiden. Tegelijkertijd is ook een deel van de Bult bestemd voor woningbouw, een bestemming die dit gebied overigens deels altijd al heeft gehad. Gezien de lokale behoefte, ook hier voor sociale woningbouw vindt PRO dat uitbreiding van de Bult en woningbouw hand in hand kunnen gaan. Hardrijden op de Achterweg en sluiptverkeer moet worden aangepakt om de veiligheid en rust te bewaren.

Oud Ade & Rijpwetering

Rijpwetering en Oud Ade zijn dorpen waar inwoners zelf de schouders eronder zetten: met sterke verenigingen, veel vrijwilligers en een betrokken gemeenschap. Dat is een waardevolle kracht. PRO Kaag en Braassem wil die houding koesteren en ondersteunen door vertrouwen, ruimte en hulp te bieden wanneer dat nodig is.

Wonen

Om het dorp vitaal te houden, is het nodig om nieuwe woningen toe te voegen. Niet grootschalig en niet ten koste van het landschap, maar slim, passend en binnen het dorp. Vooral voor starters die hier willen blijven wonen en voor ouderen die willen doorstromen naar een passende woning. We zijn sterk voorstander van een straatje erbij, zoals plan Straathof.

Het Hertogspark biedt een unieke kans om wonen, sport, onderwijs en opvang in samenhang te ontwikkelen, nu er veranderingen komen zoals de verhuizing van de hockeyclub. PRO wil dit gebied samen met inwoners, school, kinderopvang en sportverenigingen vormgeven in één integraal plan. Zo ontstaat een nieuwe school, een toekomstbestendig sportpark en woningen die passen bij Rijpwetering en Oud Ade. Geen losse projecten, maar één plan dat het dorp sterker maakt, waarbij het initiatief vanuit de inwoners uit Rijpwetering en Oud Ade komt en het vertrouwen en support vanuit de gemeente.

Ook in bestaande wijken liggen kansen. Sommige buurten zijn eenzijdig van opzet, niet duurzaam en verouderd. Door samen met de woningcorporatie te kijken naar vernieuwing, verduurzaming en meer variatie in woningtypen kan hier toekomstbestendige wijk ontstaan, zonder het dorpse karakter te verliezen.

Daarnaast blijft aandacht voor kleinschalige woningbouw in Oud Ade, zoals het zorgvuldig afmaken van het dorp aan de westkant. Altijd met oog voor schaal, landschap en lokale binding. Pro wil het gebied tussen Rijpwetering en Oud Ade aan de zuidkant van Oudadeselaan graag openhouden, behalve als er door de ontwikkeling van het Hertogspark toch ruimte daar nodig is.

Voorzieningen

Rijpwetering en Oud Ade hebben een hoog voorzieningenniveau, dat voor een groot deel draait op vrijwilligers. Dat is iets om trots op te zijn. PRO vindt dat deze inzet moet worden ondersteund en gewaardeerd, zonder dat de gemeente het overneemt.

De school en het Hertogspark spelen een belangrijke rol als ontmoetingsplek en kunnen verder groeien. Ook functies zoals een kleine bibliotheekvoorziening, sport en cultuur horen dichtbij huis, wanneer inwoners dat wensen.

Karakteristieke gebouwen, zoals de kerken, zijn beeldbepalend voor het dorp. Hun toekomst vraagt om creativiteit en realisme. Door functies te verbreden kunnen deze gebouwen behouden blijven voor de gemeenschap.

Buiten spelen, bewegen en ontmoeten

Buitenspelen en bewegen moeten vanzelfsprekend en aantrekkelijk zijn. Speelplekken en trapveldjes kunnen verbeteren, vooral rond de HP van der Poellaan. PRO wil dit samen met kinderen en ouders vormgeven, met duidelijke participatie.

De Kolk is en blijft een belangrijke zwemplek. Dit vraagt om balans: ruimte voor jongeren om elkaar te ontmoeten, én aandacht voor de leefbaarheid voor omwonenden. Met behulp van jongerenwerk kunnen goede afspraken worden gemaakt die in de praktijk werken.

Verkeer en veiligheid

Een dorp leeft op straat. Dat vraagt om veilige en overzichtelijke wegen. Op plekken waar nu onveilige situaties of frustratie ontstaan, zoals de Ripselaan, Koppoellaan en Oudadeselaan, zijn verbeteringen nodig. Langzamer verkeer, duidelijke inrichting en goede ruimte voor fietsers en voetgangers staan daarbij centraal.

Ruimte voor initiatief

De toekomst van Rijpwetering en Oud Ade maken we samen. Niet alles dichtregelen, maar ruimte geven aan het initiatief. Niet alleen plannen maken, maar samen uitvoeren. Deze dorpen hebben laten zien dat ze dat kunnen, en dat is precies waar we op voortbouwen.

Rijnsaterwoude

Windparken

Samen met inwoners blijven we pleiten dat de provinciale plannen voor opwekken van energie middels hoge windturbines niet passend zijn voor onze gemeente zoals ze nu worden voorgesteld door de provincie.

Wandelpad

We blijven positief ten aanzien van een wandelpad als verbinding tussen de Suyderbon en het Woudse Hout en zien uitbreiding dit idee te verbreden met ook een hondenuitlaat plek.

Verkeer en veiligheid

Rijnsaterwoude heeft, vooral tijdens de spits, veel hinder van sluipverkeer vanaf de provinciale weg. PRO blijft aandringen op maatregelen om deze overlast te verminderen.

Behoud school

We weten dat het leerlingenaantal in Rijnsaterwoude de komende jaren niet veel verder zal groeien. Toch is voor het behoud van de leefbaarheid van het dorp, een school essentieel. PRO vindt dat de school beschermd en behouden moet blijven.

Roelofarendsveen & Oude Wetering

Gebiedsvisie Sportpad / Integraal Kindcentrum (IKC)²

PRO is trots dat de ontwikkeling van het Sportpad en het IKC in gang zijn gezet. We blijven ons inzetten voor aanpassingen voor grotere verkeersveiligheid. Op de vrijkomende schoollocatie aan de Rembrandt van Rijnsingel willen we een toekomstbestendig seniorencomplex realiseren.

Ruimtegebrek oplossen bij De Kiem

De druk op basisschool De Kiem blijft groot. Wij vinden dat de nieuwe school in Braassemerland bij voorkeur eerder wordt gebouwd dan de woningen die er komen. Als dat niet haalbaar is, zou de gemeente noodlokalen moeten plaatsen – er moet iets gebeuren.

Verbetering knelpunten Noord- en Zuideinde

PRO Kaag en Braassem ziet dat de kruispunten bij deze ontsluitingen blijven knellen, ondanks eerdere aanpassingen.

De komende periode moet duidelijk worden welke oplossingen nog mogelijk zijn, of dat verbetering vooral uit gedrag van weggebruikers moet komen.

We verwachten hierbij dat de gemeente luistert naar de betrokken inwoners die hun stem herhaaldelijk hebben laten horen.

Huisvesting gemeente

We moeten knopen doorhakken over de toekomstige inrichting van het gemeentehuis aan het Westeinde 1. Het gemeentehuis kan kleiner, door meer flexwerk, en het voldoet niet aan de duurzaamheidseisen.

En als positieve bijkomstigheid ontstaan er nieuwe woningbouwmogelijkheden op een Alocatie in het dorpscentrum. Deze ruimte willen we graag benutten om woningen lokaal toe te wijzen aan ouderen of jongeren. Als eigenaar van de grond kan de gemeente hier zelf over beslissen. Uiteraard moet er wel een passende oplossing blijven voor het afhalen van paspoorten in het centrum van Roelofarendsveen.

² Een Integraal Kindcentrum is een samenwerking tussen kinderopvang en onderwijs.

Ontwikkeling Geestweg/Floraweg

PRO is positief over de gebiedsvisie en volgt de verdere uitwerking nauw, samen met bewoners. Voor ons is belangrijk dat er ruimte blijft voor bedrijven én voor woningbouw en recreatie. Duidelijkheid voor de omgeving staat daarbij voorop.

Recreatie in Braassemerland

Bij de ontwikkeling van Braassemerland moet recreatie nadrukkelijk worden meegenomen. Wij denken aan wandelpaden, een zwemstrandje, goede toegang tot het water en de aanleg van de tweede sluis.

Wonen en leefbaarheid rond De Meerkreuk

Het winkelgebied bij de Meerkreuk heeft onbenutte mogelijkheden in het bestemmingsplan, zoals de bouw van appartementen boven de supermarkt.

Deze plek is bij uitstek geschikt door de nabijheid van zorg, voorzieningen, openbaar vervoer en veel groen.

Nieuw bedrijventerrein A4

Wij blijven ons inzetten voor vestiging van lokale bedrijven op het nieuwe bedrijventerrein en volgen de besluitvorming van de provincie nauwlettend.

Bereikbaarheid OV

De bereikbaarheid van Roelofarendsveen en Oude Wetering moet minimaal op het huidige niveau blijven. Bij de haltes zijn extra fietsenstallingen noodzakelijk.

Woubrugge

Wonen

In Woubrugge worden de komende tijd verschillende nieuwe woningen gebouwd. Het plan Karperhof en het Knarrenhof op de locatie van de oude school aan de Emmalaan voegen waardevolle en passende woningen toe aan het dorp.

Daarnaast wil PRO Kaag en Braassem in gesprek blijven met de provincie om te kijken of woningbouw mogelijk is in het gebied dat nu nog geldt als *duurzaam glastuinbouwgebied*.

Met het provinciale principe van 'in- en uitdeuken van contouren' denkt PRO dat hier grenzen kunnen worden verlegd om ruimte te maken voor woningen.

Het woon-zorgcomplex Woudsoord staat voor vernieuwing. Door slimmer te bouwen kunnen hier in de toekomst meer senioren terecht. Dat is gezien de vergrijzing een ontwikkeling die PRO toejuicht.

Landschap

PRO Kaag en Braassem wil de Oudendijkse polder open en groen houden, zowel ten noorden als ten oosten van het dorp. De mogelijkheden om aan te meren in Woubrugge moeten worden uitgebreid.

Voorzieningen

Er is recent een bibliotheek geopend bij de Batehof, maar de openingstijden zijn nog beperkt. PRO wil deze graag verruimen.

Ook is er een lokaal initiatief om het plein bij de Batehof aantrekkelijker te maken. PRO steunt dit soort initiatieven en hoopt dat de gemeente dit actief oppakt.

Verder zet PRO in op goede onderwijshuisvesting en is daarom blij met de realisatie van het IKC in Woubrugge, een belangrijk resultaat van de afgelopen periode.

Verkeer en veiligheid

In de volgende raadsperiode wordt een onafhankelijk onderzoek uitgevoerd naar de ontsluiting en verkeersveiligheid in Woubrugge.

Voorstellen tot verbetering kunnen op de steun van PRO Kaag en Braassem rekenen.

Windparken

Samen met inwoners blijven we pleiten dat de provinciale plannen voor opwekken van energie middels hoge windturbines niet passend zijn voor onze gemeente zoals ze nu worden voorgesteld door de provincie.

